

NOBELIO PREMIJOS LAUREATAS

ORHAN
PAMUK

Moteris
Raudonais Plaukais

Vieno didžiausių mūsų laikų rašytojų romanas apie meilę ir mirtį,
apie Rytus ir Vakarus, apie tradiciją ir modernybę. [amazon.com](https://www.amazon.com)

TYTO ALBA

ORHAN PAMUK

Moteris

Raudonais Plaukais

ROMANAS

Iš turkų kalbos vertė
Justina Pilkauskaitė-Kariniauskienė

VILNIUS 2019

Orhan PAMUK
KIRMIZI SAÇLI KADIN
Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2016

Knyga išleista Lietuvos kultūros tarybai parėmus

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

THE RED-HAIRED WOMAN
Copyright © 2016, Orhan Pamuk
All rights reserved

© Justina Pilkauskaitė-Kariniauskienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2019
© „Tyto alba“, 2019

ISBN 978-609-466-442-7

Skiriama Asli

Oidipas – savo tėvo žudikas, savo motinos vyras, Oidipas – sfinkso mįslės įminėjas! Ką sako mums paslaptina šitų lemtingų įvykių trejybė? Esama labai seno, ypač Persijoje paplitusio liaudies tikėjimo, kad išmintingas magas galės gimti tik iš kraujomaišos.*

Nietzsche, *Tragedijos gimimas*

OIDIPAS. Kaip atsekti seno nusikaltimo pėdsakus?

Sofoklis, *Oidipas karalius*

Kaip ir be tėvo augęs sūnus, niekas nepriglaus prie krūtinės tėvo, palikusio sūnų.

Firdousi, *Karalių knyga*

* Vertė Alfonsas Tekorius.

1

Tiesą sakant, norėjau tapti rašytoju. Tačiau po įvykių, kuriuos papasakosiu, studijavau geologiją ir tapau rangovu. Tegu skaitytojai nepagalvoja, kad dėl to, jog pradėjau pasakoti šią istoriją, įvykiai baigėsi ir liko praeityje. Juos prisimindamas dar giliau neriu į praeitį. Būtent todėl nuojauta kužda, kad ir jūs paskui mane leisitės į buvimo tėvu ir sūnumi paslaptis.

1985 metais gyvenome daugiabutyje Bešiktašo gale, netoli Ichlamuro rūmų. Mano tėvas turėjo nedidukę vaistinę, kuri vadinosi „Gyvenimas“. Kartą per savaitę vaistinė dirbdavo iki pat ryto, tėvas budėdavo joje. Budėjimo dienomis jam nešdavau vakarienę. Mėgau stypsoti vaistinėje ir uosti vaistų kvapą, kol aukštas, lieknas ir išvaizdus tėvas valgydavo prie kasos. Dabar, po trisdešimties metų, sulaukus keturiasdešimt penkerių, man vis dar patinka senų vaistinių su medinėmis lentynomis kvapas.

Į „Gyvenimo“ vaistinę neateidavo daug pirkėjų. Budėjimo dienomis tėvas marindavo laiką žiūrėdamas tuo metu madingą mažą nešiojamąjį televizorių. Kartais jį užtikdavau prislopintu balsu besišnekučiuojantį su aplankyti užsukusiais draugais. Išvydę mane, jo politikuojantys draugai liaudavosi kalbėję ir, pasakę, kad esu toks pat gražus ir malonus kaip tėvas, puldavo klausinėti, į kelintą klasę einu, ar patinka mokytis, kuo noriu tapti ateityje.

Mačiau, kad šalia politikuojančių draugų tėvas būna neramus, tad neužtrukdavau vaistinėje, čiupdavau tuščią vakarienės

indą ir, nušviestas blausių gatvės žibintų, platanų alėja parkulniuodavau namo. Namie mamai nesakydavau, kad į vaistinę užsukęs koks iš politikuojančių tėvo bičiulių. Juk susijaudinusi, kad tėvas vėl įklimps į bėdą arba nei iš šio, nei iš to vėl mus paliks, mama imtų niršti ant tėčio ir jo draugų.

Visgi nujaučiau, kad politika – ne vienintelė nebylių mamos ir tėvo nesutarimų priežastis. Kartais jie labai ilgai pykdavosi ir beveik nekalbėdavo. Gal jiedu nemylėjo vienas kito? Jaučiau, kad tėvui patinka kitos moterys, o daugeliui kitų moterų patinka jis. Kartais mama suprantamais man žodžiais užsimindavo, kad tėvas turi kitą moterį. Mane labai skaudino tėvų kivirčiai, todėl uždraudžiau sau galvoti apie juos ar prisiminti.

Paskutinį kartą tėvą mačiau vaistinėje, kai vakare nunešiau jam maisto. Mokiausi pirmoje licėjaus klasėje, buvo eilinis rudens vakaras. Tėvas per televizorių žiūrėjo žinias. Vėliau, kai įsitaيسęs prie prekystalio jis vakarieniavo, aš aptarnavau porą pirkėjų – vienas prašė aspirino, o kitas – vitamino C ir antibiotikų, pinigų įdėjau į malonių dzangtelėjimu atsidarančio seno kasos aparato stalčių. Leidęsis namo, paskutinį kartą žvilgtelėjau į tėtį, jis šypsodamasis tarpduryje pamojo man ranka.

Pasirodo, rytą tėvas negrįžo namo. Tai pasakė mama, kai popiet parėjau iš mokyklos. Jos paakiai buvo paburkę, ji verkė. Pamaniau, kad, kaip ir anksčiau, tėvą vėl sulaikė vaistinėje ir nuvežė į Politinių reikalų valdybą. Ten jį kankino, talžė lazdomis, purtė elektra.

Kaip ir šikart, prieš septynerius ar aštuonerius metus dingęs tėtis tąsyk namo grįžo maždaug po poros metų. Tik dabar mama nesiėlgė taip, lyg policija jį būtų kvotusi kankinimais. Ji niršo ant tėvo. Kalbėdama apie jį, sakydavo: „Jis žino, ką pridirbo.“

Užtat tada, kai vieną naktį tuoj po karinio perversmo policija iš vaistinės išsivežė tėvą, mama labai krimtos, sakė, kad

tėtis – didvyris, kad turėčiau juo didžiuotis, ir pati vietoj tėčio su padėjėju Madžidu budėdavo vaistinėje. Kartais aš užsirišdavau baltą Madžido prijuostę. Žinoma, ateityje ruošiausi tapti ne vaistininku padėjėju, o mokslininku, kaip svajojo tėtis.

Po pastarojo tėvo dingimo mama nė kiek nesirūpino vaistine. Ji nė karto neužsiminė nei apie Madžidą, nei apie kurį kitą padėjėją, nei apie vaistinės likimą. Tai piršo mintį, kad šįkart tėtis prapuolė dėl kitos priežasties. Bet kas gi yra tai, ką vadiname mintimis?

Jau tada supratau, kad kartais mintys aplanko žodžiais, o kartais – kaip vaizdai. Būdavo, kai apie tam tikrus dalykus nepajėgiau mąstyti žodžiais... Užtat jie kaipmat prieš akis išdygdavo vaizdo pavidalu, kaip, pavyzdžiui, pilant lyg iš kibiro aš lekiu namo ir ką tada jaučiu. O kartais mąščiau tik žodžiais, bet niekaip nesugebėdavau tos minties įvaizdinti: tarkime, juoda šviesa arba mamos mirtis, arba begalybė.

Gal vis dar buvau vaikas? Juk retsykiais man pavykdavo nė negalvoti apie tai, apie ką nenoriu. O kartais nutikdavo atvirkščiai: niekaip nepajėgdavau iš galvos iškrapštyti žodžių ar vaizdų, apie kuriuos nenorėjau galvoti.

Tėtis ilgai mums neskambino. Kartais nė nepajėgdavau prisiminti jo veido. Tuomet jaučiausi, lyg netikėtai būtų dingusi elektra ir viskas išnykę iš akiračio.

Vieną vakarą šiaip sau nupėdinau Ichlamuro rūmų link. „Gyvenimo“ vaistinė buvo užrakinta, o ant durų, tarsi jų niekada nebeatidarys, kabėjo juoda spyna. Nuo rūmų sodo kilo rūkas.

Gan greitai mama pasakė, kad nei iš tėvo, nei iš vaistinės nėra jokios naudos, kad mūsų finansiniai reikalai prasti. Aš neturėjau jokių išlaidų, išskyrus kiną, kebabo mėsos suvožtinius ir komiksų žurnalus. Iš namų į Kabatašo licėjų ir atgal pareidavau pėsčiomis. Turėjau draugų, kurie perpardavinėdavo arba nuo-

modavo senus komiksų žurnalų numerius. Bet, kitaip nei jie, nenorėjau savaitgaliais stypsoti skersgatviuose arba prie Beşiktašo kino teatro šoninių durų ir kantriai laukti klientų.

1985-ųjų vasarą praleidau Beşiktašo prekybvietėje, dirbdamas kasininku Denizo knygyne. Svarbiausia iš mano pareigų buvo vaikyti knygvgagius, kurie beveik visi buvo mokiniai. Kartais su bosu Denizu mašina leisdavomės į Džahalohlu pirkti knygų. Regėdamas, kaip įsidėmiu autorius ir leidyklas, bosas pamėgo mane, tad leisdavo knygų pasiskolinti namo. Tą vasarą perskaičiau daug knygų: romanų vaikams, Žiulio Verno *Kelionę į Žemės centrą*, Edgaro Alano Po apsakymus, poezijos rinkinius, istorinius romanus apie Osmanų didvyrių nuotykius ir veikalą apie sapnus. Vienas jo skyrius pakeitė visą mano gyvenimą.

Retsykiais į knygyną užsukdavo Denizo draugai rašytojai, ir bosas mane pristatydavo kaip būsimą rašytoją. Per savo ilgą liežuvį prasitariau jam apie šią svajonę. Netrukus, skatinamas boso, rimtai ją patikėjau.

2

Bet mamos netenkino atlygis knygyne: mano, kaip kasininko, uždarbis turėjo bent jau padengti stojamųjų parengiamuosius kursus. Dingus tėvui mudu su mama tapome labai gerais draugais. Iš mano užsispyrimo būti rašytoju ji juokėsi kaip iš pokšto. Pirmiausia aš turėjau įstoti į gerą universitetą.

Sykį parėjęs iš mokyklos keistos nuojautos vedamas dirstelėjau į tėvų miegamojo spintą bei stalčius ir išvydau, kad tėvo marškiniai ir daiktai – dingę. Nors kambarį tebetvyrojo jo odekolono ir tabako kvapas. Mudu su mama niekada nekalbėjome apie tėvą, ir jo atvaizdas sparčiai blanko iš atminties.

Vasaros pradžioje, baigus antrą licėjaus klasę, iš Stambulo išsikraustėme į Gebzę. Ketinome gyventi tetos ir jos vyro namų kieme esančiame priestate, nemokėdami nuomos. Jei vasaros pirmoje pusėje atliksiu tetėno patikėtus darbus ir sutaupysiu pinigų, pasibaigus liepai galėsiu toliau Beşiktaše dirbti kasininku Denizo knygyne ir korepetitorių mokykloje ruošti kitų metų stojamiesiems į universitetą. Matydamas, kaip liūdžiu, nes teks palikti Beşiktaşą, bosas pasakė, kad, jei noriu, vasarą galiu nakvoti knygyne.

Tetėno skirtas darbas buvo sargauti Gebzės pakraštyje esančiame darže ir trešnių bei persikų sode. Darže pamatęs pavėsinę, o joje – seną stalą, pamaniau, kad turėsiu apsčiai laiko skaityti knygas, bet klydau. Buvo trešnių metas: triukšmingi akiplėšiškų varnų spiečiai sukosi į šakas, vaikų būriai ir darbininkai

iš didelės statyb vietės gretimame sklype kėsinosi į daržoves ir vaisius.

Šalia daržo, gretimame sode, kasė šulinį. Kartais ten užsukęs stebėdavau, kaip meistras kastuvu ir kirtikliu triūsia duobėje, o du jo pameistriai į viršų traukia ir išberia žemes.

Iš abiejų pusių sukdami maloniai girgždantį medinį veleną, pameistriai traukė iš apačios šulniakasio siunčiamą pilną kibirą ir žemes bėrė į greta stovintį karutį. Vėliau mano amžiaus pameistriui nuvežus ištuštinti karutį, vyresnis aukštaūgis padėjėjas, žemyn į duobę riktelėjęs: „Griižta!“ – nuleisdavo kibirą apačioje laukiančiam kasėjui.

Per visą dieną meistras veik neišlisdavo. Pirmąsyk jį išvydau per pietų pertraukėlę rūkantį cigaretę. Jis buvo aukštas, lieknas ir išvaizdus kaip mano tėvas. Tik atrodė irzlus, kitaip nei ramus ir besišypsantis tėvas. Jis dažnai barė pameistrius. Suvokdamas, kad pameistriams nebus malonu, jog girdžiu, kaip juodu bara, vengdavau artintis prie šulinio, kai meistras būdavo viršuje.

Sykį, birželio vidury, nuo šulinio atsklido džiaugsmingi riksmi ir driokstelėjo šūviai. Prisiartinęs žvilgtelėjau: šulinio duobėje ištryško vanduo, šią žinią išgirdęs rizietis sklypo savininkas kaipmat atlėkė ir iš džiaugsmo puolė šaudyti į orą. Tvyrojo malonus parako kvapas. Sklypo savininkas kasėją ir padėjėjus apipylė arbatpinigiais ir dovanomis. Šulinys buvo skirtas statybai, kurią jis ketino pradėti sklype: į Gebzės apylinkes dar nebuvo atvestas miesto vandentiekis.

Paskesnėmis dienomis nebegirdėjau, kad meistras bartų pameistrius. Arklio traukiamu vežimu buvo atvežta cemento maišų ir keletas metalinių strypų. Popiet šulinio kraštus užliejo betonu, o angą užvožė metaliniu dangčiu. Visi buvo gerai nusiteikę, tad drįsau prisitrinti daug arčiau.

Kitos dienos popietę manydamas, kad prie šulinio nieko nėra,

nuėjau ten. Staiga iš po alyvmedžių ir trešnių išniro meistras Machmudas. Rankose jis laikė kažkokią elektrinio siurbliuko detalę.

– Jaunuoli, žiūriu, tave sudomino šis darbas! – tarė jis.

Prisiminiau į vieną pasaulio kraštą vykstančius ir iš kito krašto išnyrančius Žiulio Verno romano veikėjus.

– Kiučiukčekmedžės pakrašty kasiu šulinį. Tiedu pagalbininkai mane palieka. Gal pasiimti tave?

Išvydęs, kaip sutrikau, pasakė, kad geras šulniakasio padėjėjas uždirba keturiskart daugiau nei daržo sargas. Darbą baigtume per dešimt dienų ir kaipmat grįžčiau namo.

– Nieku gyvu neišleisiu, – namie režė mama. – Tu man nekasi šulinių. Studijuosi universitete.

Bet mane viliojo greitas uždarbis. Primygtinai kartočiau mamai, kad per porą savaitių uždirbsiu tiek, kiek tetėno darže per porą mėnesių, ir šitaip galėsiu daugiau laiko skirti pasiruošimui stojamiesiems, papildomiems mokslams ir norimų knygų skaitymui.

– Jei neišleisi, pabėgsiu, – net pagrasinau vargšelei.

– Jei vaikas nori dirbti ir užsidirbti, negesink užsidegimo, – tarė jai tetėnas. – Pasidomėsiu tuo šulinių kasėju.

Tetėnas, mama ir meistras Machmudas susitiko advokatu dirbančio tetėno kabinete savivaldybės pastate. Man už akių jie sutarė, kad į šulinį leisiuosi ne aš, o kitas padėjėjas. Tetėnas man pasakė, kiek uždirbsiu. Namie į seną tėčio lagaminėlį susidėjau marškinėlius ir įsimečiau per kūno kultūros pamokas avimus sportbačius guminiais padais.

Tą lietingą dieną vis nepasirodant pikapui, kuris turėjo mus vežti į šulinio kasimo vietą, vieno kambario namuke varvančiu stogu mama keliskart apsiverkė, prašė atsisakyti šios minties, sakė, kad labai pasiilgs, kad iš bepinigystės klaidingai elgiamės.

– Nieku gyvu nesileisiu į šulinį, – kaip į teismą susiruošęs tėvas linksmai, bet ryžtingai tariau išeidamas iš namų aukštai iškėlęs galvą ir su lagaminu rankose.

Pikapas laukė plyname lauke už didelės senos mečetės. Išvydęs ateinantį mane, meistras Machmudas su cigarete tarp pirštų šypsodamasis tiriamai kaip mokytojas nužvelgė mano drabužius, eiseną ir lagaminą, kurį nešiau.

– Lipk į vidų, sėskis, metas važiuoti, – tarė jis.

Įsitaisiau tarp meistro ir šulinio užsakovo, verslininko pono Chairio, atsiūsto vairuotojo. Valandą važiovome netardami nė žodžio.

Važiuojant per Bosforo tiltą pasisukau kairėn, į apačioje plytintį Stambulą, dėmesingai nužvelgiau Kabatašo licėjų, kurį lankiau, ir mėginau įžiūrėti pažįstamus Beşiktašo pastatus.

– Nesijaudink, greitai baigsim darbą, – nuramino meistras Machmudas. – Spėsi į savo korepetitorių mokyklėlę.

Jaučiausi pamalonintas, kad mama ir tetėnas jam užsiminė apie mano rūpesčius. Jutau, kad galiu juo pasitikėti. Pervažiavę tiltą, užstrigome Stambulo spūstyje ir iš miesto ištrūkome tik tada, kai svilinantys besileidžiančios saulės spinduliai ėmė spiginti tiesiai į akis.

Jei dėl užmiesčio, nesupraskite klaidingai. Kitaip nei dabar, kai pasakoju šią istoriją, Stambule gyveno ne penkiolika, o penki milijonai žmonių. Pravažiavus gynybinę miesto sieną, namų praretėjo, jie tapo mažesni, skurdesni, prasidėjo fabrikai, degalinės ir pavieniai viešbučiai.

Po kurio laiko, važiuojant palei geležinkelio bėgius, ėmė temti, ir mes nusukome nuo pagrindinio kelio. Pravažiavome Biujukčekmedžės ežerą. Keliskart žvilgsniu pagavau platanus, kapines, betonines sienas, plynut plynutėlius sklypus... Bet iš esmės nieko nebuvo matyti. Kad ir kaip uoliai dairiausi, nesu-

vokiau, kur esame. Kartais vakarieniaujančios šeimos lange išvysdavome gelsvą šviesą, o kartais – neonines fabrikų šviesas. Tada pakilome įkalne. Kažkur tolyje plykstelėjo žaibas, nušvito dangus, bet laukai, kuriais važiovome, negyvenamos vietovės taip ir liko skendėti tamsoje. Kartais nežinia iš kur sklindančioje šviesoje išvysdavau bekraštes nederlingas plynės, negyvenamus, neapželdintus plotus, bet netrukus jie vėl išnykdavo tamsoje.

Galiausiai sustojome kažkur nuošalėje. Aplink nebuvo matyti nei šviesos, nei degančios lempos, nei namo, tad pamaniau, kad pikapas sugedo.

– Nagi, padėk iškrauti daiktus, – tarė meistras Machmudas.

Mes iškrovėme kartis, keltuvo stovo dalis, indus, porą virve surištų čiužinių, daiktus kieto plastiko krepšy, kasimo įrankius. Kai, palinkėjęs sėkmingo darbo, vairuotojas pasišalino, puoliau į nerimą, suvokęs, kad likome aklinoje tamsoje. Tolumoje blyksėjo žaibai, bet mums už nugaros buvo giedra ir akinamai tviskėjo žvaigždės. Dar tolėliau įžiūrėjau lyg gelsvas ūkas į debesis atsimušančius Stambulo gaisus.

Dėl lietaus žemė sudrėko, o vietomis net įmirko. Lygut lygutėliame sklype susiradome sausą vietelę. Į ją persinešėme daiktus.

Meistras iš karčių, kurias iškrovėme iš pikapo, griebėsi meistrauti palapinę. Bet jam vis nesisekė. Virvės, kurias reikėjo permesti, smagiai, kuriuos reikėjo subesti į žemę, pranyko naktį, – tamsoje tartum viskas susiraizgė mano sieloje.

– Trauk ten, o ne čia, – rėkė meistras Machmudas.

Išgirdome pelėdos ūbavimą. Lietus nurimo, tad mažčiau, ar išties būtina statyti palapinę, bet gerbiau meistro atkaklumą. Drėgme trenkiantis sunkus brezentinis audinys mus apgaubė kaip naktis, bet nesilaikė, slydo iš savo vietos.

Vargais negalais gerokai po vidurnakčio pastatėme palapinę, joje pasitiesėme čiužinius ir atsigulėme. Vasarinio lietaus

pritvinkę debesys nuslinko, stojo vaiski žvaigždėta naktis. Kažkur netoliese išgirdęs svirplių čirškimą nusiraminau. Tįsodamas savo guolyje, kaipmat užmigau.

3

Palapinėje atsibudau vienas. Dūzgė bitė. Atsikėlęs išėjau į lauką. Saulė buvo taip aukštai, kad nuo jos šviesos net paskaudo akis.

Stovėjau plynaukštėje. Man iš kairės, į pietryčius, Stambulo link, kalva leidosi žemyn. Kiek tolėliau plytėjo keli žalsvi ir gelsvi kukurūzų bei kviečių laukai, tušti sklypai, uolos ir dykvietės. Papėdėje buvo matyti gyvenvietės namai ir mečetė, bet vaizdą gožė įsiterpusi kalva, tad nesumojau, kokio dydžio ta vietovė.

Kur meistras Machmudas? Iš vėjo atnešamo trimito garso sprendžiau, kad už gyvenvietės nusidriekę švino pilkumo pastatai yra kareivinės. Už jų, daug toliau, stūksojo violetiniai kalnai. Akimirka visą pasaulį užgulė mirtina kaip prisiminimų tylą. Man buvo gera stovėti čia, toli nuo Stambulo, toli nuo visų, ir pačiam užsidirbti pragyvenimui.

Iš lygumos tarp gyvenvietės ir kareivinių atsklido traukinio švilpukas. Įdėmiai įsižiūrėjęs į tą vietą, išvydau Europos link dardančius vagonus. Priartėjęs prie mūsų plynaukštės, traukinys padarė grakštų vingį ir sustojo stotyje.

Netrukus išvydau nuo gyvenvietės pareinantį meistrą Machmudą. Pirma jis ėjo keliuku, bet priėjęs vingį nusprendė sutrumpinti kelią ir leidosi kviečių laukais ir tuščiais sklypais.

– Nupirkau vandens, – tarė jis ir pridūrė: – Nagi, užplikyk arbatos.

Kol ant „Aygaz“ dujinės viryklėlės plikiau arbatą, vakarykščių pikapu atvažiavo ponas Chairis, sklypo savininkas. Iš prieka-

bos išsoko vaikinai, vos vyresnis už mane. Iš pokalbio supratau, kad jaunuolis vardu Ali yra sklypo savininko samdomas darbininkas, kad jis atvyko ir į šulinį leisis vietoj paskutinę akimirką dirbti atsiskiusio padėjėjo iš Gebzės.

Meistras Machmudas ir užsakovas ponas Chairis ilgai, labai ilgai slampinėjo tai šen, tai ten. Vietomis dykas, vietomis akmeningas ir apžėlęs sklypas buvo ne mažesnis nei hektaras. Nuo tos vietos, po kurią jie vaikščiojo, pūtė lengvas vėjas, tad girdėjome, kaip net tolimiausiam kampe sustoję užsakovas ir meistras ginčijasi, dėl kažko nesutaria. Netrukus priėjau prie jų. Tekstilinininkas ponas Chairis šioje dykvietėje norėjo pastatyti audinių plovimo ir dažymo cechą. Ši paslauga turėjo didelę paklausą tarp stambių, eksportu į užsienį besiverčiančių tekstilinių, o tam reikėjo daug vandens.

Ponas Chairis labai pigiai įsigijo šį sklypą, kuriame nebuvo nei elektros, nei vandens. Jei surasime čia vandenį, jis žadėjo dosniai atsilyginti. Iškasus šulinį, jo pažįstami politikai čia įvestų elektrą. Ponas Chairis ketino pastatyti fabriko kompleksą su audinių dažymo ir plovimo cechu, sandėliu, prabangiu administraciniu pastatu ir netgi valgykla, jų brėžinius sykį atnešęs mums parodė. Iš meistro Machmudo žvilgsnio mačiau, kaip susidomėjęs ir supratingai jis klausosi, nors išties mums rūpėjo tik sklypo savininko žadėtos dovanos ir pinigai, jei rasime vandenį.

– Tepadeda jums Dievas, stiprybės riešams ir šviesos akims, – palinkėjo ponas Chairis tartum į mūsų išlydimai Osmanų imperijos kariuomenei. Pikapu nykdamas iš akiračio jis persisvėręs per langą pamojo mums ranka.

Naktį dėl meistro knarkimo nepajėgdamas sumerkti akių, iškišau iš palapinės galvą. Nemačiau gyvenvietės žiburių, dangus buvo tamsiai mėlynas, bet tviskančios žvaigždės pasaulį tartum

dažė aukso gelsvumu. O mes šiame pasaulyje lyg ant milžiniško apelsino bandome užmigti tamsoje. Ar protinga svajoti apie leidimąsi po žeme, ant kurios dabar miegame, užuot kopus į dangų ir pasiekus spindinčias žvaigždes?

Troškau, kad Moteris Raudonais Plaukais vėl į mane pažvelgtų tuo švelniu, „pažįstu tave“ bylojančiu žvilgsniu. Tarsi švelnūs ir šelmiški jos žvilgsniai, jos meilė man būtų parodę, koks gražus šis pasaulis. Kita vertus, giliai širdyje maniau, kad šis troškimas tėra tuščia svajonė.

© David Shankbone

ORHAN PAMUK (Orchanas Pamukas, g. 1952 m.) – žymiausias šiuolaikinis turkų rašytojas, 2006 m. Nobelio premijos laureatas. Jo kūriniai buvo išversti į daugiau kaip 60 kalbų. O. Pamukas – vienas iš nedaugelio autorių, sugebančių derinti rytietišką literatūrinę tradiciją su vakarietišku mąstymu, tapti savotišku tiltu tarp dviejų kultūrų. Drauge tai rašytojas, kurio tekstų literatūrinė kokybė neabejotina, jo romanai pelnytai apdovanojami įvairiomis literatūros premijomis. „Moteris Raudonais Plaukais“ – naujausias O. Pamuko romanas.

Tai ir šiuolaikinė mito apie karalių Oidipą versija, ir meilės istorija, kurias rašytojui kurti sekasi puikiai nuo „Nekaltybės muziejaus“ laikų. Šiame romane autorius ir vėl jam įprastoje plotmėje – teatras, legendos ir Turkijos balansavimas tarp tradicijos ir šiuolaikinio pasaulio. Šulinių kasėjas Machmudas pasiūlo šešiolikmečiui Džemui tapti pameistriu ir padėti rasti vandenį netoli nuo Stambulo esančiame Engereno miestelyje, ten ir įvyksta lemtingas susitikimas: pameistrys pamato raudonplaukę aktorę. Jis negali galvoti apie nieką kitą, išskyrus ją, – ima ją persekioti. Tas vienintelis jaunuolio susitikimas su dvigubai vyresne moterimi pakeis jo gyvenimą trisdešimčiai metų, kol jų keliai vėl susikirs, ir seniai brendusi tragedija taps neišvengiama...

„Moteris Raudonais Plaukais“ – tai su beveik mitiniu įkarščiu papasakota istorija apie šeimą ir aistrą, apie jaunystę ir brandą, apie amžinai sudėtingus sūnaus ir tėvo santykius ir žmogžudystės nuojautą, tvyrančią ore.

ISBN 978-609-466-442-7

TYTOALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt